

Polgo Hasia Pas Deli Timotibolo Asəna Tolai Hasia nedebə tau sabo po

Te bidi Pol te Godigo gesi wiegi yai po pususu biliyi pobadi, aga te hanu nogi Listraba sabolama, te bulu Galesia Provins tə pedaide biliyu, tama te po tede pusali. Tama gesi bidi me deli nogi Timoti agai te po odolama tama homu hasegelama, tama Kraisgo po wali pabo gagalali. Aga te hanu Listra buludu asai bidi dao. Aga ida te Juda hani we da, te aga aya te Grik hani bidi dao. Polgo aga selama, tama augwali si biliyu, te Godigo sə haniani buluba egi pai. Te po te buku nogi Tagala Palai, te Dai 16:1-3, tede elalubo po suao. Nosali Polgo Timoti te Efesus hanude taga soali. Agai homugo te bidi Timotigo te tede bidali Kraisgo po wali pabo we bidi hani tonalubo sə eyu, aga augwaligo toboli bidi bidaibao. Tama e pas tomode Polgo te bidi Timotibolo te haniani tau sabo po weyu, tama te we bidi hani dodolobo po wabo. Te tibo po ola mabo bage te Efesus bulude elalubaso, te bidi Polgo Timotibolo augwaligo po wabo tagala wao wali. Tama te bidi Timotigo te Kraisgo po wali pabo hani tomode elalubo bidi meba selama tama augwaligo te Godigo we bidi tau sabo səba muao, te Polgo te tobage po me asəna tolali.

**Timotigo aga digi aga ebo
kolesaga bugagia tonalu, tama**

Godigo po wali pabo we bidi tigidali me tonalu yai

(Dai 1–6)

¹ Ena Pol dao, ena Krais Jisasgo po sela pabo
sé bidi dao. God da, te da ma dobola sabo
bidi dao, tama dago suainogo dwagi yai homu
eyu tonalubo bidi deli te Krais Jisas dao, tama
augwali sigo enabolo te sé yao po obaso, eno te
Kraisgo po sela pabo sé bidi bidibao.

² Timoti, nage dali eno e po aséna tolobao.
Te eno nagebolo Godigo po pusama, tama nago
homu te poba begi peyu, tama nage te gesi noma
bidi pedalali. Tama tiyu, tama nage eno ogwa mu
tiwai dao. Tama eno homugo dago Aya God dali,
dago Genuai Bidi Krais Jisas dali, augwali sigo
nagebolo te olo tau sabo kolesagago dwagi yai
sé eyu, tama homu dene eyu elama, tama nago
homu nagamea peyu bugagia bidao.

Tibo po ola mabo bagé sagia sao wao po

³ Polobadu ena te moni tq Masedonia teba
painogo eno nagebolo po wali, te tiwai naga
migi eno nagebolo po ma obao. Nage te Efesus
hanude me bidao, tama bidi meba augwalibolo
te po weyu, augwaligo te we bidi dabe augwali
tibo po ola mabo tagalao, te bomonama te po
augwalibolo wao. ⁴ Tama wao, “Dagego te
haniani olo namu po dali, te polobadu wai
dabego nogi hauwade po mibo dali, te tobage
po mibo tagalao,” te po bomonama augwalibolo
wao. Magi baso meni. We bidi augwaligo te
po odolama, tama tede po miyu, tama augwa

hasi wado po wabo dao. Tama tebogo te we bidi augwaligo Godigo s̄e yabo homu konebo tau sabo menio. Te dago te Godide konealubo po d̄aq̄ wabo, tebogo naga dabolo Godigo s̄e yabo homu ola mabo dao. ⁵ Tama eno augwaligo te tobage po ola mabo tagalao wali po page e dao: augwaligo eno po wali pobaso da, teda augwaligo homu te meda meniamma, tama te dwai s̄e me dwagi yai s̄e me dagalabo homu bugagia elaluama, tama augwaligo homu mu eyu, tama Kraisde konealubo po d̄aq̄ mu waibao. Tama tiyu, tama te tigidali kolesagago augwaligo te gasa we bidi dali dwagi yai homu eyu godolo mu yabo homu kolesaga hodolaibao. ⁶ Bidi meba augwaligo te dwagi yai kolesaga tagalama, tama augwaligo te pabo t̄u me tagalama, tama augwali subigila te olo kedu meni yai po ola bilibo dao. ⁷ Augwali te Godigo bomai pode te po ola mabo tisa bidi bidabo godolo homu ebo dao. Tiali goli augwa digi augwa wabo po page me konebe, tama augwaligo bomonama tama “Awe, dago gisiga koneani, te dago ola mabo po te mu po naga dao” wali goli, augwaligo te ola mabo po page me konebeo.

⁸ Dago hania koneani, te Godigo bomai po da, te dwagi yai dao, te bomai pogo ebo s̄e elalubao. Dago te bomai pogo ebo s̄e naga eyu da, te usu mu dao. ⁹ Tiali goli te me dago konea. Godigo te bomai po mani. Te bomai po da, te doloba pai we bidi dabe augwali tonaluabo po meni. Te menio. Te bomai po te haniani dwai kolesaga ebo bagebolo wai dao. Augwaligo te bomai po ola tagalama tama te po sela s̄abo bage dao.

Augwaligo God tudiba muyu, dwai kolesaga ebo
bidi dabe dao. Te Godigo kolesaga tagala po
weyu, tama te tqde kolesaga wali pabo we bidi
dao. Meba augwaligo augwa aya ida ela mubo
bage dao, meba te gasa bidi ela muyu ebo bidi
dabe dao. ¹⁰ Te penani kolesaga ebo we bidi,
te ogomani dali dwai dwai sę ebo bidi dabe, te
we bidi wi sabo bidi dabe me, te tibo po wabo
bage, te po tude tibo po wabo bidi dabe me, te
bomai po dabe te tobage we bidibolo muai dao.
Te tobage kolesaga te Sodom de Gomora hanu
side yali kolesaga tiwai dao. Me te gasa haniani
dwai sę ebo bidi dabe me, te Godigo dwagi yai ola
mabo po odisabó bage, augwalibolo me te bomai
pogo po elalubao. ¹¹ Te dwagi yai ola mabo po
da, te ula yai bomo elalubo wiegi yai bidi God
agai te po pusao olama enabolo mani gesi wiegi
yai po tomode elalubao.

Godigo Pol aga homu dene eyu tau sali po

12 Dago Genuai Bidi Krais Jisas agai eno sę yabo bomo mobaso, tama eno agabolo buba hwi wabo dao. Agai homu ena agaba homu kę̄ paı̄ bidi bidiyu, tama agai sę yabo ena usu yaibao. Agai te homu elama, tama aga sęba ena mubaso, eno agabolo nage usu da po wabo dao. **13** Mu tama, polobadu eno agai nogibolo dwai posobo po wabo bidi bidai, tama eno agai po odobo we bidi dabe dali boi bidi eyu, augwalibolo dene mabo sę iduai. Tama eno aga dali hagoma eyu, aga nogi dolobo sę eyu bidai. Eno Kraisde tama dwai sę yali goli, Godigo ena homu dene eyu tau sali. Magi basowe? Eno konealubo po Kraisde

dąu wasiąbaso eno bugagia konesiąma, tama eno te tiwai dwai kolesaga aga dali iduai. *

14 Tama dago Genuai Bidigo olo tau sabo wiegi yai kolesaga umabo mu enabolo eyu, tama agai enabolo te agaba homu begi pabo bomo me, te we bidi dali dwagi yai homu eyu godolo ebo kolesaga me, te kolesaga si agai enabolo olo mani. Da Krais Jisas dali wadolobaso, tama te kolesaga si agai dabolo mani. **15** E konealubo po te mu po dao, tama tigidali we bidi e po odama augwaligo homugo mu dąu omainao: Krais Jisas te tɔba dulali, te tɔde dwai sę ebo we bidi dabe ma dobola sainogo asali. Awe, te mu po dao, tama te hasia polasa dwai sę yali bidi te ena digi tama e dao, eno yali dwai sę te gasa bagego dwai sę aiyaba elaluali. **16** Ena te hasia polasa dwai sę yali bidi te ena digi bidali goli, Jisas Krais agai ena dali homu dene eyu tau selama, tama ena ma dobola sai. Magi basowe? Te ena subo piksa noma tiwai yali. Tama nosali te gasa dwai sę ebo we bidi augwaligo te Kraisgo te dwai sę ebo bidi polo elisabo wiegi yai kolesaga hania konemainogo eyu, agai ena dali te kolesaga naga hasia yai dao. Tama augwaligo homu aga poba begi peyu, tama bidibo ula selama, bugagia sesemane sogo bidada peyu, bidada pomainogo yaibao. **17** Tama tibaso, eno agai ena dali yali sede homugo kone paluyu, tama aga genuai nogi me aga wiegi yai ula yai bomo me te si ugwaba muyu, tama eno e po obao: “Aga te Tuni Bidi tigidali sogo bidibao. Aga me isibo meni,

* **1:13:** Tpi 8:3; 9:4-5

gamonaibao. Tama bidigo aga me subo menio. Agaduba deli naga te God mu dao. Genuai nogi me bomo me te agade sesemane sogo mu bidata peyu, bidata pomainao. Mu dao,” eno te po obao.

¹⁸ Eno ogwa Timoti, polobadu Godigo po pusubo profet bidi dabe meba augwaligo nago nosali yabo sède mu yabo po augwaligo dabolo pusai dao. Tama megí me eno te po wali peyu, tama eno e po nagebolo obao. Tama nage me, nago te po ma koneama, tama te pogo nage tau siyu, te nago hwjabo nai tiwai elalumainao. Tama tiyu, tama nago bomo elama, tama nago ebo sè bugagia yao, te hwìbo tiwai yao. ¹⁹ Tama bidiyu, tama nago te konealubo po nago homugo bugagia dàu wao, te dwai sè me isiàma, tama nago te dwai sè me dwagi yai sè me dagalabo homu bugagia elaluyu bidao. Te bidi meba augwaligo te augwa dwai sè me dwagi yai sè me dagalabo homugo augwalibolo wali po ola tagaluyu ebaso, tama augwaligo Godide konealubo po dàu wabo tagalai dao, tama augwali hobedagia dwai kolesaga daide bidibao. Te augwali te tamu ąj daidu pabo moni geba sip tiwai dao, tama tede elalubo moni masigigo te moni geba sip dolobo tiwai gilama yai dao. Augwaligo Godide konealubo po dàu wabo tagalai dao. ²⁰ Te Himeneus de Aleksander, te bidi sigo te tiwai kolesaga yilio. Tama tibaso, augwali si eno te dwai haubo toboli bidi Satango nogoba muani, agai augwalibolo sègè mawaibao. Augwali sigo sègè selama, tama Godigo nogide dwai posobo po wabo tagalamainogo eno tama

yai dao.

2

Dago Godiba hanalu gedu haluasa po wabo kolesaga eyu, te tigidali we bidi tau sao wali po

¹⁻² Tama tibaso, nago yabo sède, te sè nago emainogo eno nage homu hodolobo po obao. Hasia tuni po e tama. God agai tigidali we bidi tau somainogo eyu, nago te Godigo hani we bidi tigidalibolo gedu haluasa po wao, te po wao. Tama tiyu, agai augwali tau sao po hanaluyu, tama agabolo nage usu dao po me wao. Godigo te gavman tuni bidi dabe dali, te genuai gavman sè ebo bidi dabe tigidali tau somainogo eyu, dagego agabolo gedu haluasa po wao. Magi basowe? Godigo augwali tau siyu, tama augwaligo augwa te we bidi tonalubo sè bugagia eyu da, teda da we bidi tigidali da bugagia bidaibao. Gasa bidi augwaligo dabolo sègè magobeo, tama da tigidali homu nagame wiegi yai elama Godigo homu naga wali peyu, tama gasa we bidi dali bugagia bidaibao. ³ Te tobage gedu haluasa po wabo kolesaga dwagi yai dao, tama tede te da ma dobola sabo bidi God aga dwagi yai homu ebo dao. ⁴ Te agai homugo te agai tigidali we bidi ma siyu, tama augwaligo aga mu po page mu konemainogo ebo dao. ⁵ Magi baso meni. Te God deli naga bidibao. Tama te God de bidi si tomode naga dolalubo bidi deli naga te elalubao, te bidi te Krais Jisas dao. Agai God dali we bidi dali deliba sisinabo bidi dao. ⁶ Agai aga bidibo ulago digi te tagaliyu, te tigidali we bidi

ma abelali. Te tama tiali kolesagade Godigo aga bodolu mani sogo da ola mani, te agai tigidali we bidi ma sabo homu ebo dao. ⁷ Tama tede Godigo ena te agai po sela pabo sę bidi mubaso, tama eno agai po pusubo sę elalubao. Eno mu po naga obao, eno tibo po me wabeo, te Israel hani isiąwai bidi dabebole po ola mabo tisa bidi agai ena nigelali, te eno augwalibolo te Godigo mu po dali te Kraisde konealubo po augwa homugo dąu wabo kolesaga me eno ola momainogo yali.

⁸ Tama eno homugo te tigidali bulu bidi dabe augwaligo gedu haluasa po omainogo homu ebao. Eno homugo augwali Godigo kolesaga naga wali pabo bidi dabe bidu, tama haliga sębę me wado po wabo tagaliyu, tama augwa nogo ugwaba siyu, te augwaligo gedu haluasa po omainogo ebo dao. Nago augwalibolo tama tiao po wao.

We dabe sibigo yabo kolesaga po

⁹ Eno homugo te we dabe sibigo me augwa gudubo ugwade homugo bugagia kone paliyu, augwa nogi ugwaba sabo kolesaga te ugwade elamuo, te bidigo homu hodolobo sę me elamuo. Augwaligo te toboli nisi me te tigi me te haniani bis dabego badi, te wiegi yai kapa golgo me te moni masigigo sabo ugwago me, te augwa tigi dali toboli nisi me au ilama elamuo. * ¹⁰ Menio. Te we dabe sibi augwaligo te Godigo homu wali pabo homu eyu da, te augwaligo we bidi tau sabo haniani wiegi yai sę yao. Te da te augwa au ilibo nai tiwai mu dao. ¹¹ Te we dabe sibi augwa digi

* ^{2:9:} 1 Pi 3:3

aiyaba elaluama, tama pedauwali pania selama, tama po ola mabo bidigo wabo po sao. ¹² Te Godigo po odobo we bidi hani tomode te eno te we me deli te po ola mabo tisa bidi ma te bidi dabego tobolu we bidimainogo me gogolobo menio. Te menio. Te we dabe sibi augwali te pedauwali pania selama, tama bidigo wabo po naga odao. ¹³ Magi baso meni. Te tiwai yai: Godigo Adam bolo hasia nigali, tama nosali agai te we Iv nigai dao. * ¹⁴ Tama me te Adamgo tibo po homude dą̄ me wabe. Wego te tibo po homu dą̄ olama, tama agai Godigo bomai po bolali. * ¹⁵ Tiali goli te we dabe sibigo te wai dabe ame nabo sę yaibao. Augwaligo te wai ame nabo kolesagade Godigo augwali ma dobola saibao. Tama augwaligo Godiba konealubo po sesemane sogo dą̄ weyu, tama we bidi dali dwagi yai homu ebo kolesaga wali peyu, tama augwali dwai sę isą̄bo kolesaga me wali pabo sę isą̄ma bugagia bidiyu, tama wiegi yai homu elalubaso da, teda Godigo augwali ma dobola saibao.

3

Te Godigo po odobo we bidi tonalubo bidigo wiegi yai kolesaga yao po wali

¹ E po te mu po dao: bidi me deligo te Godigo po odobo we bidi tonaluabo homu ebaso da, te bidi aga wiegi yai sę godolo ebao. ² Tama nago te Godigo we bidi tonalubo bidi nigiyu tama aga e tama bidao. Aga dolo mu bidao, tama te

* **2:13:** Gag 2:7, 21-22 * **2:14:** Gag 3:1-6

bidi dabe augwaligo agade te dwai sę ebo me gegegobeo. Aga te we deligo bidi naga bidao. Aga homu bugagia dodolama tama dulaluao. Agai aga digi kolesaga bugagia tonaluao. Aga subigila bidibo bidi bidamuo. Te aga te Godigo po odobo gasa buludu asali we bidi agai aga beba sabo bidi bidao. Tama aga te Godigo po ola mabo sęde aga usu yao. ³ Aga te bomai ąi tulama te esela pabo bidi tiwai bidamuo. Agai sębę polo eyu, bidi eleyu me egobeo. Menio. Agai te bidi dabe dali imilai homu nagame yao. Agai te wąbi subigila hwigio. Agai homu te monede kuna dąu me olamuo. ⁴ Aga bugagia kęnasa bidiyu, agai te aga digi we wai puluba bugagia tonaluyu, tama te wai dabe aga dologode bidiyu, te augwaligo agai po wali pomainogo yao. ⁵ Magi baso meni. Te bidigo aga digi aga we wai puluba bugagia tonalusiąbo bidi da, aga te Godigo po odobo we bidigo toboli bidi bidibo te usu me egobeo. ⁶ Te tamadi gesi noma baptais tamadi sali bidi te tonalubo bidi sę munu me menamuo. Tiyu aga te hagoma ebaso tama Godigo aga dali po tų elama dene mayu, te agai Satan po tų yaligia tiwai elama sela sawanı. ⁷ Te bidigo wiegi yai nogi te Godigo po odisawani bidi dabe augwali tomode elalubo bidi, te aga naga te tonalubo bidi sę ebo usu yaibao. Te aga nogi wiegi yai me elalusiąwanı da, teda aga dwai sę eyu, tama aga hale elama, tama te Satango hagani togobo wago te aga saibao. *

Te Godigo po odobo we bidide sę ebo bidi po

* ^{3:7:} Tai 1:6-9

⁸ Te nago te Godigo po odobo we bidi tonalubo
sé tau sabo bidi dabe nigliu, augwali me e
tama bida. Te homu mu naga eyu, te wiegi
yai kolesaga ebo bidi bida. Augwali te bomai
ai tulama esela pabo bidi tiwai me elamuo.
Augwali te gasa bidi dabego mone dabe anomá
elama sabo homu ebo bidi bidamuo. ⁹ Te aug-
waligo dwai sé isiąma tama augwali homu wiegi
yai elaluyu, tama augwaligo te polobadu geme
dualali po, te Godigo Kraisde dabolo waselali
konealuabo po homugo dą̄ olama bida. ¹⁰ Te
hasia dagego augwaligo ebo kolesaga usu sao.
Tama augwaligo kolesaga dolasa elama tama po
meni baso da, teda augwali te tau sabo séba
muao.

¹¹ Tama te bidi dabe augwaligo we dabe, te
we dabe te wiegi yai kolesaga ebo we bida. Augwali te posobo po wabo we dabe bidamuo. Te
augwaligo augwa homu bugagia dodolama tama
bida. Sesemane sogo te augwaligo wiegi yai
dolo kolesaga naga yao.

¹² Te tau sabo bidigo we te deli digi naga
selama bida. Agai te aga we wai bugagia
tonaluao. ¹³ Te bidi dabe augwali te Godigo po
odobo we bidi tau sabo sé bidi bidiyu tama wiegi
yai sé eyu da, teda we bidi gedude augwali nogi
wiegi yai elaluaibao. Tama augwaligo te Krais
Jisasde konealubo po bomo elama pusubo usu
yaibao.

*Godigo po page megí waselali kolesaga po page
te genuai nai mu da po wali*

¹⁴ Eno homugo ena nage bidibo madi tamadi asaibao. Tiali goli meg i eno e pas nagebolo aseña tolobao. ¹⁵ Magi baso meni, ena polo sabalisiabaso da, teda nago e pas selama tama nedama, tama nago nage Godigo hanide bugagia bidabo kolesaga po tede koneagameo. Te God aga da te bidibo ula elalubo God dao. Te agai po odobo we bidi hani augwali da te Godigo be tiwai we bidi dao. Tama augwali te Godigo mu po tolalubo te bomai ni pos dali kau ni me tiwai elalubo dao. ¹⁶ Awe, mu tama, te polobadu geme dualali po, te Godigo dabolo waselali konealuabo po page te genuai mu elalubo, tama bidigo te pode te po mu menio wabo te usu me egobeo. Te konealuabo po e dao:

Aga te tigi elalubo bidi mu pedalali, tama hania hanilai.

Tedali Mobo Bidigo we bidibolo ola mani, te bidi aga dolo mu yali.

Te dagalude mobo bidi ensel dabego aga suai.

Tama po pusubo bidi augwaligo agade po te tigidali

we bidi hanibolo pusigi pali.

Te tqde bidi dabe augwaligo konealubo po agade daq wai.

Te Godigo aga dagaluba odasa holama, tama meg i

aga bomo dali, genuai nogi dali selama bidibo dao.

4

Tibo po ola mabo bidi dabe augwaligo po waibao

¹ Godigo Tedali Mobo Bidigo hanilama te po wai: nosali sogo bidi meba augwaligo te Kraisde konealubo po tagalaibao wali. Te augwaligo te tibo po wabo dwai haubo noma bidi dabego ola mabo po odama, tama augwaligo te dwai haubo noma bidigo po wali paibao. ² Bidi meba augwaligo dwai sę dali dwagi yai sę dagalabo homu te isali tiwai dao. Tama tibaso augwaligo augwa ebo sę dagalisięyu tama augwali tibo po wabo bage dao. Tama “Eno mu po naga obao,” wai goli, augwaligo te dwai haubo noma bidi dabego tibo po naga ola mabo dao. ³ Tama tiyu, augwaligo e tiwai po ola mabo dao, “Dagego te we sabo sę elamuо, te sę habu selai sę dao,” te po augwaligo ola mabo dao. Tama me augwaligo haniani tubo nai me badu habu selebo dao. Tiali goli Godigo te nai dabe nigali te da bidigo konealubo po dąу weyu tama agai mu po koneani we bidi, dago te nai dabe selama tuyu, tama Godibolo gedu haluasa po weyu ‘Nage usu da’ omainogo yai. ⁴ Magi baso meni. Dago koneani, te Godigo nigali nai tigidali, te wiegi yai naga yai. Tiyu dago sęyabuo. Dago Godibolo usu da weyu gedu haluasa po olama sao. ⁵ Te Godigo te naide polobadu wali po dali, te dago gedu haluasa po wabo po dali, te po sigo te nai wiegi yai ilama pedalubo dao. Tama tibaso, te nai dago tuagameo, po meni.

Timoti te Kraisgo wiegi yai sę bidi bidimainao

⁶ Nago te eno megı aşeanı po te dago ama dedebolo mobaso da, teda nage te Jisasgo wiegi yai sę bidi bidaibao. Tama tiyu, te konealubo

pode me, te nago wali pabo tigidali wiegi yai kolesaga ola mabo po me, te po side nago genuai bomo bugagia sidu bideibao. ⁷ Tiali goli te haniani olo namu po dali, te haniani kedu meni yai po dali, te tobage po mibo te nago odogio, te tudiba muao. Te tobage olo po dago God bugagia koneabo tau sabo po menio. Bomo elama, nago naga digi te Godigo kolesaga wali pabo sę ola mayu bidao. ⁸ Nago koneani, te dago tigigo sę ebogo te tigibolo bomo mobaso, tebogo da tau sabo dwasianu usu ebo dao. Tiali goli Godigo kolesaga wali pabogo te da tau sabo te hauwa mu ebo dao. Te sę ebogo da megı te bugagia bidibo ula mabo dao, te nosali bidabo ula tau sabo me te usu yaibao. ⁹ Te po mu tama wali, tama te po tigidali bidigo odama, tama augwaligo homu te poba begi pobaso, te usu yaibao. ¹⁰ Tama da Godigo kolesaga wali pabo, tebogo da megı me, nosali me tau sabo usu baso, dago bomo eyu sę dene mu ebo dao. God da, te tigidali we bidi ma sabo bidi da, tama agai te Kraisde konealubo po augwa homugo dąw wali we bidi da mu ma dobola sabo bidi dao. Tama tibaso, dago te bidibo ula elalubo Godiba homu begi pelama, tama agai da somainogo dago aga tonalubo dao.

¹¹ Nago bomonama te po te Godigo we bidi augwalibolo pusao, tama augwaligo wali pomainogo ola mao. ¹² Augwaligo suali, nage gesi bidi homu ebo, tiali goli augwaligo homugo nage te olo bidi yali homu ebo gogologio. Menio. Nage te polalubo bidi bidao. Tama tiyu, tama nago po wabo kolesaga me, te bilibo me, tama nago we bidi dali dwagi yai homu eyu godolo ebo

kolesaga me, te nago Godiba homu begi pabo kolesaga badi, tama te magi dwai s̄e isiąwai wiegi yai kolesaga nago ebo augwaligo suyu, tama augwaligo homu Godiba begi pabo we bidi augwaligo nage wali asaibao. ¹³ Ena nago bidibo digi nosali asaibao. Te sogo nago ena tonaludu digi, nago te Godigo bukude aşeani po aga hani we bidibolo nedebō s̄e yao. Tama augwalibolo Godigo po pusuyu tama ola mayu bidaluao. ¹⁴ Polobadu te Godigo po pusubo bidi augwaligo nago nosali yabo s̄ede mu yabo po weyu, tama te monu dabe toboli bidi augwaligo augwa nogo nago toboluba muani. Tama te sogo Godigo nago s̄e yabo bomo dali, homu kolesaga dali nagebolo olo manio. Te mani nai tagaligio. Te mani bomogo me, te homu kolesagago me nago naga s̄e yao. ¹⁵ Tigidali bidigo nago ebo te pua pai holobo ni tiwai s̄e sumainogo eyu, tama sesemane sogo nago te Godigo we bidi tonalubo s̄e bomo elama bugagia yao. ¹⁶ Tama naga digi ebo kolesaga me, te we bidi ola mabo s̄e te bugagia tonaluao. Tama tidua. Nago tama tiyu da, teda naga s̄ego digi nage dali nago po odobo we bidi dali ma dobola saibao.

5

We bidi dodolobo wiegi yai kolesaga po

¹ Te Godigo po odobo we bidi hani tomode te monu dabe toboli bidi me deligo dwai s̄e eyu da, nago aga te dwai s̄ede ma dodoloyu tama nago agabolo sesena pai po me olamuo. Menio. Nago po nagame elama dua digi dodolao, te naga aya monu dodolobo tiwai gilama yao. Tama nago

te gesi ogwa bidi dabe dodoloyu, te naga ama dodolobo tiwai gilama yao. ² Tama nago te mosi dabe dodoloyu, te naga ida mosi dabe dodolubo tiwai gilama yao. Tama nago te gesi we dabe dodoloyu, te naga abe dodolubo tiwai eyu, te wiegi yai dolo homu naga ebadi augwali dodolao. Mena bidi nago dwai sède dodolabo homu ebo bidi, nago sesena pai homu eyu dodologio.

³ Te we me deli aga bidi isai digi, tama we agaduba mu bidibaso da, teda nago te Godigo po odobo we bidi augwaligo te we tama bidibo koneama tama augwaligo augwa mone gego te we tau sao po wao. ⁴ Tiali goli te bidi isai we me deligo te aga wai genuai yai me, ma aga waigo wai te genuai yai elalubaso da, teda augwaligo bugagia koneao: te augwaligo polasa yabo sè te augwaligo Godigo po wali peyu, tama augwa hani we bidi bugagia tonaluyu, tama augwali polobadu dwasianude aya idago bugagia tonaluali tobage kolesaga wei ponoyu tonaluao. Awe, Godigo te kolesaga godolo mu ebo dao. ⁵ Tama we aga bidi isai madi, tama we agaduba mu bidiyu aga tau sabo bidi meni baso da, teda te wego te tiwai kolesaga ebo dao: agai Godiba tialuyu, tama Godigo aga tau somainogo eyu giligade me hulide me te agai Godiba gedu haluasa po weyu ena tau sao wabo dao. ⁶ Tiali goli gasa we me, te aga bidi isai madi, tama te wego te tigigo ebo kolesaga naga wali pabo homu eyu, tama dwai kolesaga ebaso da, teda aga tigi bididubadi goli aga bidibo noma te Godigo gedude isai dao. ⁷ Nago bomonama te eno tamadi wali po te Godigo po odobo

we bidi augwalibolo pusao. Awe, augwaligo tama temainao, magi baso meni, augwali te gasa we bidigo gedude augwaligo dwai kolesaga elalugobeo. Tiyu gasa bagego po augwali dali elalugobeo. ⁸ Eno te po magi baso obawe? Te bidigo aga deli hani dabe me, ma aga kaneme deli hani digi te bugagia tonalusiąwani da, teda te bidigo aga Godide konealubo po te tudiba munama tama agai ebo kolesaga te dwai mu elama, tama tebogo te Godigo po odisawai bidi dabego ebo dwai kolesaga te aiyaba elaluaibao. Te Godigo po odisawai bidigo augwa digi te tiwai dwai kolesaga me ebeo. Menio! Augwaligo te augwa bidi isai we dabe, te augwaligo bugagia tonaluyu tau sabo dao.

⁹ Te augwali tau sabo hani bage meni yai wilawe we elalubaso da, te Godigo po odobo we bidi hani augwaligo augwa mone gego te tobage wilawe we tau somainogo eyu, augwaligo nogi te bukude dago asebo dao. Te bukude nogi elalubo wilawe we dabe naga augwaligo te tau sabo mone sabo dao. Tama nago te bidi isai we dabe nogi te bukude olo asęgio. Menio. Te bidi isai we aga kibu be bidi sese sela wali, te tobage bidi isali we aga bidi deli naga dali bidali mosi we elalubaso da, teda aga nogi naga nago aseąo. ¹⁰ Tama e tobage haniani wiegi yai sę yai nogi elalubo we tiwai: agai te aga wai puluba bugagia tonaluali. Tama agai te gasa bulu we bidi augwali te agai beba asobode nai mayu yali. Tama imilai homu eyu, agai te Godigo po odobo we bidi tau siyu sąą we tedabo sę yai dao. Tama agai te sęęę dali dene dali sali we bidi

dabe tau siyu yai. Tama te wilawe we aga te tobage haniani we bidi tau sabo dwagi yai sę ebo kolesaga wali pabo we bidali da, teda nago te tobage we dabe augwali naga nogi te bukude asęqo.

¹¹⁻¹² Tiali goli nago te augwa bidi dabe isai, te gesi we dabe augwali nogi aşenamuo. Menio! Te augwaligo homu hodolama tama te bidi dali ma pabo homu ebo si, te augwaligo Krais te tudiba muuibao. Tama tiyu, tama augwaligo agai sęde te hasia dąu wali po augwaligo togolama, tama tede sęqe saibao. ¹³ Tama gasa dwai kolesaga me augwaligo koneaibao. Augwaligo sę isayı tama augwali tigidali we bidigo beba olo pabo kolesaga saibao. Te kolesaga naga egobeo, te gasa dwai kolesaga me yaibao. Augwaligo te gasa we bidi dabe augwaligo po anoma elama tama po sabilibo sę eyu, tama augwalibolo posobo po weyu yaibao. Te po augwaligo tedela paibao, haniani beba. Tama tiyu, tama augwaligo me te hogwa sa wali po togolama, tama augwaligo gasa we bidibolo subigila pusaibao. ¹⁴ Tama tibaso, augwaligo tama idali weyu, eno homugo Timoti nago te bidi isai gesi we dabe te augwali bidigo ma sao po wao, tama wai ame nobaso, te augwa hani tonalubo sę yao. Te augwaligo tama tiyu da, teda, te da dali te dwai po wabo boi bidigo tų gegabo usu meni yaibao. ¹⁵ Eno tama tiwai po te gesi we dabede wali, magi baso meni, te we dabe mebago te Kraisgo sęde dąu wali po te tagalama, tama augwaligo te Satan wali pabo gagalai dao. ¹⁶ Te Kraisde konealubo po dąu wali we me deli te aga hani tomode te aga bidi dabe isai we dabe

meba elalubaso da, teda te we aga digi te bidi isai we dabe tonaluyu tau sao. Te tau sabo sę te Godigo po odobo we bidi hanibolo te wego munamuo. Meni. Augwaligo te agaduba deli mu bidibo wilawe we dabe, te augwali tau sabo bage meni yai we dabe, augwaligo te tobage we dabe tau siyu tonalumainao.

Tobolu bidi dabede wali po

17 Te Godigo po odobo we bidi hani tonalubo monu dabe, augwaligo te sę bugagia eyu da, teda te hanigo augwaligo nogi uwgaba siyu, tama augwalibolo te augwaligo sabo pe mone mayu, tama meba ugwidu manuma mao. Te tonalubo bidi dabe tomode te bidi dabe meba augwaligo te sę eyu, tama augwaligo me te Godigo po pusuyu tama te we bidi dabebolo ola mabo sę bugagia eyu te sę dene yali, te tobolu bidi dabe augwalibolo te manani masigi polasa mao.

18 Magi baso meni. Te Godigo po bukude te Mosesgo polobadu e po aşəani, “Te nai wit ge bo sela somainu te nago bulmakau agai sę eyu tama te ge dabe saçago agabadi, nago aga gani te bonogo dąwagio, aga te ge meba tumainao,” te po aşəani. Te tobage po me elalubao, “Te sę bidigo aga mone sabo usu dao,” te po wai dao.

* **19** Tama bidi me deligo naga te po waibao, “Te Godigo po odobo we bidi tonalubo bidigo dwai sę yali” po obaso da, teda nago te po odogio. Tiali goli bidi sigo ma selago te po obaso da, teda nago odao, te bidi osola suo. * **20** Tama tiyu, tobolu

* **5:18:** Bom 25:4; Mat 10:10; Luk 10:7 * **5:19:** Bom 17:6; 19:15

bidi dabe mebago te dwai sę yaibaso da, teda nago te Godigo po odobo we bidi augwali tigidali gedude te dwai sę yali bidibolo “Nago te dwai sę yalio, te kolesaga tagalama, tama Godigo po wali pabo ma gagalao,” te po wao. Augwaligo gedude tama eyu da, tama gasa tobolu bidi dabe augwali me te tiwai dwai sę ebo wi elama tagalumainao.

²¹ Te God me, Krais Jisas me, te Godigo dia sali ensel mobo bidi dabe, te augwaligo gesabidide eno nagebolo dolo mu obao, te eno meg i tama nagebolo aşəani ola mabo po nago bugagia wali pao. Tama tiyu, tama nago te tobolu bidi dabego yali sę osola subadi, nago te bidi me delide wei ebo abagi homu eyu, tama gasa bidi me delide dwai homu eyu munu te tiwai elamu dao. Te bidi dabe osola subo sę te nago dolo mu naga yao. ²² Tama me nago te bidi me deli polo selama, tama aga bugagia osola susiąbadi, tama nago nogo aga toboluba muyu, tama aga te Godigo we bidi tonaluabo tobolu bidi nigilamuo. Magi baso meni. Te nago aga polo te tobolu bidi nigilama tama agai dwai sę eyu da, teda nago aga te dwai sę ebo tau sali tiwai waibao. Tama idali weyu, dua dao. Nago te naga digi bugagia tonaluyu, tama dwai sę me deli isiąwai bidi bida.

²³ Timoti, nago te olo wę naga tubo kolesaga tagalao. Tama te hauwa sogo te tigi bomo silabo gasi nageba pedaliyu ebo, tama te gasi sela sawainogo da, teda nago te naga tabi tau sainogo te nago dwasianu wain wę dali tuao.

²⁴ Te Godigo po odobo we bidi hani tobolu bidi nigilibo sęde eno e po me nagebolo obao. Nago te bidi dabe hasia osola subadi, e po ma koneao.

Te bidi mebago dwai sę dabe hanilama hania mu elaluyu, tama augwali te po tų yabo madi poligi pobaso, tama dago augwali polo dagalama koneani. Tiali goli bidi mebago dwai sę geme dualaluama, tama nosali naga hania hanilama pedalubo dago subo dao. ²⁵ Te wiegi yai kolesaga me te tiwai naga dao. Te wiegi yai kolesaga dabe me te hania elalubo dago subo dao. Tama meba dwagi yai kolesaga te we bidi dabego ebo te hania polo me pedalisiąyu yali goli, te me sesemane sogo geme me dualalugobeo. Menio! Nosali dago te me koneaibao.

6

Olo sę ebo bidi dabede po wali

¹ Te nago bidibo digi Efesusde bidibo Godigo po odobo we bidi augwali meba te masigi sisąbo olo sę ebo we bidi dabe dao. Augwaligo augwa genuai bidigo sę eyu augwaligo tama tiwai homu yao, “Te ena genuai bidi aga te wiegi yai bidi, tama eno aga nogi uwababa sabo te usu dao. Agai te sę yao wabo po eno odaibao,” augwaligo te homu yao po wao. Tama te sę we bidi dabego te tiwai homu kolesaga eyu da, teda te genuai tonalubo bidi dabego te Godigo nogide me te Godigo po me te si dali dwai posobo po wabo kolesaga me egobeo. ² Me ma, te olo sę ebo bagego genuai bidi aga te Godigo po odobo bidi bidiyu da, teda te sę ebo bidi dabego te homu me ilamuo, “Te genuai bidi aga Kraisba homu begi pai bidi bidibaso, aga da te eno ama tiwai dao. Tama tibaso, ena dali eno sę tonalubo genuai

bidi dali, te da si Godigo gedude tiwai si dao. Tama tibaso, eno agai po odogobeo, te tigi dene sə egobeo.” Te homu augwaligo ilamuo. Menio. Augwaligo tama homu yao: “Eno bomo elama eno genuai bidigo sə bugagia mu eyu, tama eno te tiwai aga tau saibao. Magi baso meni. Eno genuai bidi aga te Kraisba homu begi pai bidi, tama eno aga dali dwagi yai homu eyu godolo ebao.” Te sə ebo bage augwaligo te homu yao wao.

*Te mone me doado bage hauwa sabo godolo
ebo homu kolesagade te tigidali dwai kolesaga
page elalubao*

Te sesemane sogo nago te we bidi augwalibolo te tiwai kolesaga eno nagebolo wali po tiwai gilama te we bidi ola madubadi geao, tama augwaligo homu hodolama wali pomainao.

³ Tiali goli bidi mebago te po wali pisāma tama augwaligo bidi dabe gasa po ola mabo dao. Te gasa po te dago Genuai Bidi Jisas Kraisgo doloba pai po dali tiwai si isiąwai po dao. Tama te gasa po te dago te Godigo kolesaga wali pabo ola mabo po dali tiwai si isiąwai po dao. ⁴ Te gasa po ola mabo bidi agai te hagoma genuai eyu, te agai Godigo kolesaga dwasianunu me konebeo. Menio. Agai homu kolesaga gasi tiwai eboso, tama agai te bidi dabe dali konila po wabo kolesaga godolo ebo dao. Tama subigila te dwasianu po pagede te po si wado po wabo ebo tiwai kolesaga me agai godolo ebo dao. Te tobage konila po wabode te tiwai kolesaga pedaludu gebo dao: augwaligo dwai homu gasa bidi dabe dali eyu, tama augwaligo augwa hasi

konila po weyu, tama posobo po wabo, tama augwaligo te homu ebo dao, ‘Te gasa bidigo dwai sę yabo homu ebao.’ ⁵ Tama sesemane sogo augwaligo wado po subigila weyu ebo dao. Te tobage bidi dabe augwali te gagea pai homu ebo bidi pedalama, tama augwaligo te mu po te augwa homude dą̄ wabo tagalai dao. Augwaligo homugo te Godigo kolesaga wali pabo te bisnis ebo sunumi augwaliba bugagia pedalama, tama mone hauwa siyu, tama walu hauwa sabo mone bidi pedalaibao homu ebo dao.

⁶ Mu tama, te bidigo Godigo kolesaga wali peyu, tama aga homude te tigidali nai te aga usu yali da homu ebaso da, teda aga te wiegi yai doado bage hauwa elalubo bidi tiwai yaibao. ⁷ Dago koneani, te idago da ame nenama tama da tqde pedalali, te sogo dago magi nai me deli sela asobeo. Menio. Te da olo naga asai. Tama nosali sogo da isibo sogo tama te tq tagalobode te dago magi nai me deli te dago isibo noma bidigo me sela pogobeo. Menio! ⁸ Tama tibaso, dago tubo nai me ugwa me elalubaso da, teda dago dwagi yai homu pemene idu te homu yao, “Te naigo ena usu ilali. Ena dwagi yai homu pemene ebo dao,” te homu yao. ⁹ Tiali goli te doado bage hauwa saio homu ebo bidi dabe augwali te buside bidibo uni kibu dabego te nai tugi painogo te denami odobo tiwai ebo dao. Tiali goli te kibu aga te dedagede tulaluyu isabo homu me konegobeo. Te moneba homu konebo bidi dabego homu te tiwai ebo dao. Te augwa homu te moneba dą̄ olama, tama augwaligo te haniani dwai kolesaga wali peyu, tama te homu kolesaga

meni yai bidi tiwai bilibadi, te augwa digi dene mabo kolesagago augwali dą̄ wabo dao. Tama tiyu augwa digi dolama, tama augwali dwai mu hobedagia bidaibao. ¹⁰ Magi baso meni, te mone godolo homu ebo kolesaga te tigidali haniani dwai kolesaga page mu elalubao. Te bidi meba augwaligo te bomo elama te mone godolo eboso, tama te kolesagago augwali kegelama tama augwaligo te Kraisde konealubo po tagalai digi, tama augwa yali dwai sę hauwago te augwali homude enani tama genuai dene mu tolali.

Timoti nage tau sabo po nago bomonama uda baso da, te bidibo ula selama, sesemane sogo bidata paibao

¹¹ Te bidi dabe meba augwaligo te doado bage hauwa saio homu eboso tama tiwai dolaibao. Tiali goli Timoti, nage da te Godigo bidi da olama, tama nago te tobage dwai sę ebo kolesagaba tudi ola mao. Me ma, nago te bomo elama te doloba pai kolesaga badi, te Godigo godolo mu ebo kolesaga me, te Kraisde konealubo po dą̄ mu wabo kolesaga me, tama te gasa ama dabe godolo ebo kolesaga dolo wali pao. Tama te bomo elama dolaluyu, tama te boi bidi dabego mabo sęgę tigidali bugagia tolobo kolesaga me, tama augwali dali nagame elama bidibo kolesaga yao. ¹² Te Kraisde konealubo po dą̄ wabo bidi te ususu si yainogo udabo tiwai sę elalubao. Tama tibaso, nago te sesemane sogo bugagia bidata peyu, bidata pabo ula somainogo te sę bomo elama yao. Magi baso meni, polobadu nago te we bidi hauwago gedu tomode te “Ena Kraisde

konealubo po dą̄ wai dao,” te dwagi yai po nago augwalibolo pusali sogo te Godigo nage sa muyu te bidibo ula saibao wali. ¹³ Te God da te tigidali nai bidibo ula menama tonalubo bidi dao. Tama Krais Jisas aga te gavman tuni bidi Pontius Pailat gedude te dolo po naga weyu, aga digi aga te Godigo we bidi tau somainogo tagala palali bidi Krais dao po wai. Tama te God badi, te Krais Jisas dali sigo gedude te tiwai po bomo elama nagebolo eno megi obao: * ¹⁴ nago te Godigo po bugagia tonaluao. Nago te gasa bagego te Godigo pode dolobo po wabo gogologio. Te nago bugagia tonaluali da, teda te pode dwai po wainogo yabo te usu meni yaibao. Nago tama tonalu pidubadi te dago Genuai Bidi Jisas Krais te ma asobo sogoba usu nagasu tama Krais aga hanilama hania pedalaibao. ¹⁵ Aga ma asobo sogo te Godigo aga digi sa muani bodolu sogo elalubo, te sogo te dolo sogo mu naga yaibao. God naga te dwagi yai homu pemene ebo page bidi, tama agaduba deligo naga tigidali sę yabo bomo elalubao. Agai te tqde tuni bidi dabego Tuni Bidi, tama aga te genuai bidi dabego Genuai Bidi dao. ¹⁶ Agaduba deli naga te munu me isisabō ula page elalubo bidi dao. Aga te genuai nanobo ula tomode mu bidibo, tama da aga paba pabo te usu me egobeo. Te bidi me deligo aga munu me sube, tama aga me subo usu egobeo. Genuai nogi mu me, bomo me te agade sesemane sogo bidada peyu, bidada paibao. Mu dao.

Te doado bage hauwa elalubo bidi dabebolo

* **6:13:** Jon 18:37

wabo po

¹⁷ Timoti, nago te tqde doado bage hauwa elalubo bidi dabebolo e po bomo elama wao: “Dagego te gasa bidi dabe dali hagoma me elamuo, tama dagego te tiwai homu me egio, ‘Eno doado bage hauwa elalubaso, te bugagia bidaibao.’ Dagego te homu me egio. Menio. Dagego dąu wabo homugo te nai dabego augwali tau siyu bugagia bidaiba homu elamuo. Magi baso meni, te tqde nai augwaligo da tigidali sogo tau sabo usu menio. Tama dagego e homu yao, ‘Eno Godiba konealubo po dąu mu olama, tama agai ena tau siyu, ena bugagia bidaibao,’ dagego te homu yao. Te dago homu dwagi yai pemene emainogo eyu, tama God aga digi te haniani dwagi yai nai te dabolo olo mu mabo dao.” Te doado bage hauwa elalubo we bidibolo te po pusao. ¹⁸ Nago te augwalibolo te po weyu, tama e po me wao, “Dagego te we bidi tau sabo dwagi yai kolesaga haniani yao, dwagi yai se umabo yao, te sesemane sogo dagego doado bage te gasa bidi dabebolo olo mayu, tama te nai dobabo bidi kolesaga bugagia yao,” te po bomo elama augwalibolo wao. ¹⁹ Te augwaligo tama tiyu da, teda augwaligo te augwa nosali Godigo bulude te augwali tau sabo bomo hauwa tede elaluabao. Tama tiyu da, te augwaligo sabo bidibo ula augwali te wiegi yai mu bidibo ula sabo usu mu yaibao.

²⁰ Timoti, Godigo agai po nagebolo mani. Nago te po bugagia tonaluao. Bidi dabe mebago te Godigo kolesaga wali pisabo olo po dabe wabo dao. Augwaligo homugo augwa wabo po te

koneai kolesaga po mu dao. Tiali goli meni, augwaligo wabo po te page meni yai konila ebo po naga dao. Nago te tobage po dabe tudiba muao. ²¹ Magi baso meni, bidi meba augwaligo te po wai, “Dago te mu koneanio,” te po wali. Tiali goli augwali geda muyu, tama augwaligo te Kraisde konealubo po dą̄u wabo tagalama tama bidibao.

Te tama dao. Te Godigo olo mu tau sabo wiegi yai kolesaga te dage dali bidao.

**Godigo dwagi yai po buku
The Holy Bible in the Dadibi Language of Papua New
Guinea
Buk Baibel long tok ples Dadibi long Niugini**

copyright © 1987, 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dadibi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

f3fb5335-7c77-5120-883d-cc05478d7362